

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Менеджмент лісових ресурсів»

Ступінь вищої освіти - Магістр
 Спеціальність **205 Лісове господарство**
 Освітня програма «Лісове господарство»
 Рік навчання 1, семестр 2
 Форма навчання денна
 Кількість кредитів ЄКТС 5
 Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

доц., к.е.н. Павліщук Оксана Петрівна
 pavlishchuk_o@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1789>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» є поглиблення теоретичних знань студентів та формування у них практичних менеджерських навичок, спрямованих на забезпечення ефективного використання лісових ресурсів, їх збереження, відновлення та охорони за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз.

Завданнями навчальної дисципліни є набуття та поглиблення теоретичних знань й формування практичних вмінь студентів щодо: теоретичних засад менеджменту лісових ресурсів (у т.ч. системного підходу у менеджменті, ризик-менеджменту у лісовому господарстві, менеджменту лісових ресурсів за кризової ситуації), пріоритетів менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку; підходів до менеджменту лісових ресурсів за умов європейської інтеграції України, у т.ч. з урахуванням вимог до забезпечення законності походження деревини; стратегічного менеджменту на підприємствах лісового господарства; менеджменту лісових ресурсів на територіях природно-заповідного фонду та інших, що перебувають під охороною; підходів до менеджменту лісових ресурсів задля забезпечення комплексного лісокористування та диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Поняття та сутність менеджмент у лісових ресурсів	2/1	Знати сутність основних категорій менеджменту, його функцій, принципів та методів; розуміти особливості процесу прийняття та методи обґрунтування рішень у менеджменті;	Здача розрахункової практичної роботи: «Динамічні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів у лісовому госпо- дарстві. Сенситивний	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		знати поняття та сутність менеджменту лісових ресурсів, його об'єкт та суб'єкт і значення для розвитку лісового сектору економіки; знати сутність, показники та вміти застосовувати динамічні методи оцінки ефективності лісівничих інвестиційних проектів; розуміти методику та вміти здійснювати сенситивний аналіз лісівничих інвестиційних проектів.	аналіз інвестиційного проекту (на прикладі плантаційного лісовирощування)». Виконання самостійної роботи з питань теоретичних основ менеджменту (функцій, принципів, методів, етапів процесу прийняття рішень та методів їх обґрунтування, аналізу кейсів успішного менеджменту).	
Тема 2. Системний підхід як основа прийняття рішень у менеджменті лісових ресурсів	2/1	Знати сутність системного, процесного та ситуаційного підходів у менеджменті та вміти їх застосовувати; знати та вміти аналізувати чинники внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємств лісового господарства; розуміти законодавчо-правове забезпечення лісокористування в Україні та здійснювати належне правозастосування; знати сутність теорії ігор, методику її застосування та відповідні критерії обґрунтування рішень у менеджменті лісових ресурсів; розуміти сутність інноваційного менеджменту, законодавче забезпечення інноваційної діяльності в Україні та перспективні сфери реалізації інноваційних процесів на підприємствах лісового господарства.	Здача розрахункової практичної роботи: «Застосування теорії ігор для обґрунтування рішення щодо формування виробничої програми з вирощування декоративного садивного матеріалу на підприємстві лісового господарства». Виконання самостійної роботи з питань теорії та практики інноваційного менеджменту на підприємствах лісового господарства.	5
Тема 3. Ризик-менеджмент у лісовому господарстві	2/1	Знати сутність поняття «ризик», об'єкт, суб'єкт ризику; розуміти джерела ризиків, вміти розрізняти види ризиків, їх аналізувати; розуміти сутність та вміти застосовувати у менеджменті лісових ресурсів статистичний та інші методи оцінювання ризиків (експертного оцінювання, розрахунково-аналітичні та	Здача розрахункової практичної роботи: «Оцінка ризику реалізації продукції лісогосподарським підприємством на основі статистичного методу». Виконання самостійної роботи з питань аналізу маркетингових ризиків	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		аналогові); розуміти процес ризик-менеджменту, знати та вміти застосовувати різні методи впливу на ризик.	підприємств лісового господарства та методів впливу на них.	
Тема 4. Менедж-мент лісових ресурсів за кризової ситуації	2/1	Знати сутність поняття «криза», причини та наслідки криз на підприємствах лісового господарства; вміти розрізняти види криз; розуміти сутність антикризового менеджменту; розуміти методику діагностики кризового процесу на підприємствах лісового господарства; знати основні домінанти антикризового менеджменту на підприємствах лісового господарства; вміти формувати стратегічні та оперативні антикризові заходи у менеджменті на підприємствах лісового господарства; розуміти теоретико-методологічні засади етики у менеджменті та практичні підходи застосування етичних норм у процесі прийняття рішень.	Виконання практичного завдання з питань діагностики кризового стану підприємства. Виконання самостійної роботи з питань лісової етики (написання есе).	5
Тема 5. Сутність та основні положення концепції управління лісами на засадах сталого розвитку	2/1	Знати сутність концепції управління лісами на засадах сталого розвитку, її принципи та законодавче забезпечення реалізації в Україні; розуміти міжнародні, у т.ч. загальноєвропейські, підходи та пріоритети у сфері збереження, охорони та використання лісів; знати міжнародні зобов'язання України, у т.ч. добровільні, у сфері збереження, охорони та використання лісів, вміти формувати відповідні пріоритети менеджменту лісових ресурсів; знати інструменти практичної реалізації підходів управління лісами на засадах сталого розвитку, спрямованих на мінімізацію негативного впливу	Виконання практичної роботи: «Менеджмент лісових ресурсів із урахуванням світових підходів до збереження, охорони та використання лісів» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань інструментів менеджменту лісових ресурсів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу на довкілля господарської діяльності підприємств лісового господарства.	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		на довкілля господарської діяльності підприємств лісового господарства.		
Тема 6. Пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку	2/2	Знати екологічні та соціально-економічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку та забезпечувати їх практичну реалізацію; знати сутність, структуру, характерні риси та вимоги стандартів для сертифікації системи ведення лісового господарства для України; вміти забезпечувати практичну реалізацію вимог лісової сертифікації, зокрема, за схемою FSC, в рамках системи ведення лісового господарства для України.	Виконання практичної роботи: «Планування лісгосподарської діяльності в контексті вимог стандарту для сертифікації системи ведення лісового господарства за схемою FSC» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань вимог до моніторингу відповідно до стандарту для сертифікації системи ведення лісового господарства на відповідність принципам і критеріям FSC.	5
Тема 7. Менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду	4/2	Знати сутність поняття «природно-заповідний фонд», класифікацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду; знати національне законодавство в галузі охорони і використання територій та об'єктів ПЗФ (та інших охоронюваних територій), особливості державного управління у цій галузі; знати особливості функціонального зонування територій та об'єктів ПЗФ та розуміти згідно з цим вимоги щодо режиму їх охорони, відтворення та використання, забезпечувати практичну реалізацію таких вимог; розуміти особливості фінансово-економічного механізму в галузі організації, охорони та використання ПЗФ; знати види відповідальності за порушення законодавства в сфері охорони і використання територій та об'єктів ПЗФ України.	Виконання практичної роботи: «Особливості функціонального зонування природно-заповідних територій та підходи до їх збереження і використання» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань планування охорони, відтворення та використання територій та об'єктів ПЗФ України, режиму таких територій та об'єктів, а також відповідальності за порушення законодавства України про ПЗФ.	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
Модуль 2				
Тема 8. Стратегічний менеджмент: теоретичні основи та особливості на підприємствах лісового господарства	4/2	Знати сутність понять «стратегія», «стратегічний менеджмент»; знати етапи та особливості стратегічного менеджменту й стратегічного планування як його основи; розуміти структуру та вимоги до складання стратегічних планів у лісовому господарстві; розуміти стратегічні напрями розвитку лісового господарства України за сучасних умов, у т.ч. стратегію адаптивного лісового господарства за умов зміни клімату; знати сутність SWOT-аналізу як інструменту стратегічного менеджменту, його основні поняття, структуру; вміти здійснювати SWOT-аналіз та використовувати його результати задля обґрунтування ефективних рішень у менеджменті лісових ресурсів.	Виконання та захист практичної роботи: «SWOT-аналіз як інструмент стратегічного планування у лісовому господарстві» на прикладі обраного об'єкту. Виконання самостійної роботи з питань стратегічних пріоритетів розвитку лісового господарства України та аналізу тенденцій ринку лісопродукції на основі даних FAO.	10
Тема 9. Менеджмент деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: сутність та вимоги європейського законодавства, вплив ініціатив ЄС на лісову галузь України	4/2	Розуміти вимоги до міжнародної торгівлі лісовою продукцією в контексті рішень міжнародних ініціатив щодо довкілля та сталого розвитку; знати європейське законодавство щодо забезпечення законності походження деревини, зокрема, зміст та вимоги регламенту ЄС №995/2010; розуміти сутність та складові системи належної перевірки відповідно до регламенту ЄС №995/2010; розуміти вплив нормативних ініціатив ЄС на лісову галузь України; розуміти сутність системи контролю руху деревини в Україні та її інструментів як засобів підтвердження законності лісозаготівель та стеження за просуванням лісопродукції ланцюгом постачання; знати законодавче забезпечення реалізації	Виконання практичної роботи: «Законодавчі засади механізму реалізації необробленої деревини в Україні» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань змісту регламенту ЄС від 20.10.2010 р. № 995/2010 (розв'язування ситуаційних задач). Виконання самостійної роботи з питань законодавчого забезпечення застосування сертифікату про походження лісоматеріалів та єдиної державної системи електронного обліку деревини.	10

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		лісопродукції в Україні, у т.ч. знати сутність та забезпечувати практичну реалізацію механізму організації та проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини.		
Тема 10. Менедж- мент неде- реєвних лісових ресурсів	2/1	Знати сутність поняття «недеревні лісові ресурси», їх класифікацію, значення для забезпечення диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства; знати законодавче забезпечення використання недеревних лісових ресурсів в Україні, вміти його застосовувати у практичній діяльності; знати сутність законодавчих інструментів використання другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань в рамках загального та спеціального використання; вміти здійснювати планування та організацію раціонального і невиснажливого використання другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань відповідно до вимог національного законодавства.	Виконання практичної роботи: «Інструменти забезпечення невиснажливого викорис-тання недеревних лісо-вих ресурсів» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань пер-спектив використання корисних властивостей лісів для рекреаційних і туристичних цілей, а також з питань диверсифікації джерел доходу підприємств лісового господарства в контексті ресурсо- та енергоефективності.	10
Тема 11. Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: теоретичні основи та особливості менедж- менту	4/2	Знати сутність поняття «конфлікт», характерні ознаки конфлікту, його структурні елементи та види; розуміти причини виник-нення конфліктів; знати структурні та процесуальні атрибути конфлік-тів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю; вміти визначати причини та розрізняти види конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю; вміти застосовувати різні стилі поведінки у конфліктній ситуації; знати фактори, які сприяють	Виконання практичної роботи з питань практичної реалізації механізму участі громадськості у прий-нятті рішень щодо ведення лісового господарства. Виконання самостійної роботи з питань вимог до взаємодії із громадськістю відпо-відно до стандартів лісової сертифікації.	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		попередженню конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю; знати форми та засоби взаємодії із громадськістю задля забезпечення реалізації її прав на участь у прийнятті рішень щодо лісів та лісового господарства як відповідно до законодавства, так і з урахуванням вимог лісової сертифікації.		
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної добросовісності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Практичні та самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу, оформлені згідно з чинним ДСТУ. У випадку виявлення взаємного копіювання робіт студентами й відправлення їх на перевірку, такі роботи не підлягають оцінюванню та надалі повторно виконуються студентами відповідно до нового індивідуального завдання.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (у т.ч. в он-лайн формі) за погодженням із адміністрацією.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано